LUKÁCS PÁL

10 FEKVÉSVÁLTÓ GYAKORLAT — 10 LAGENWECHSEL-ÜBUNGEN 10 EXERCISES IN CHANGE OF POSITION

1. Gyakorlat

A fekvésváltás egyik lehetősége a közvetítőhangos megoldás. Lényege abban áll, hogy az előző fekvésben használt ujjal oly módon megyünk a következő fekvésbe, hogy az az új helyzetben támasztékul szolgáljon az új fekvésben játszandó hang intonálásához.

Az alábbi gyakorlat ezen az alapon épült. (Pl. Az első kilenc taktusban megkomponált dallamhangokkal oldjuk meg a közvetítőhangok felismertetését, a következő nyolc taktusban ugyanaz történik közvetítőhangok nélkül.)

Übung Nr. 1.

Eine der Durchführungsarten des Lagenwechsels ist die Lösung durch Einschaltung von Vermittlungstönen. Im wesentlichen besteht dies darin, dass man mit dem in der vorherigen Lage benützten Finger derart in die nachfolgende Lage übergeht, dass dieser Finger in der neuen Stellung als Stütze zum Intonieren des in der neuen Lage zu spielenden Tones dient.

Die nun folgende Übung ist auf dieser Grundlage aufgebaut. (Z. B.: In den ersten neun Takten werden die Töne der Melodie zum Erkennen der Vermittlungstöne verwendet, in den nachfolgenden acht Takten geschieht dies ohne Vermittlungstöne.)

Exercise 1.

One method to change position consists in employing „intermediate" notes. In essence this means that the finger used in the preceding position would furnish support to the finger playing the note in the new position.

The exercise that follows is designed correspondingly. (E. g. the melody of the first nine bars include the intermediary notes as integral parts of the melodic shape; the same happens in the next eight bars but without the intermediary notes shown.)

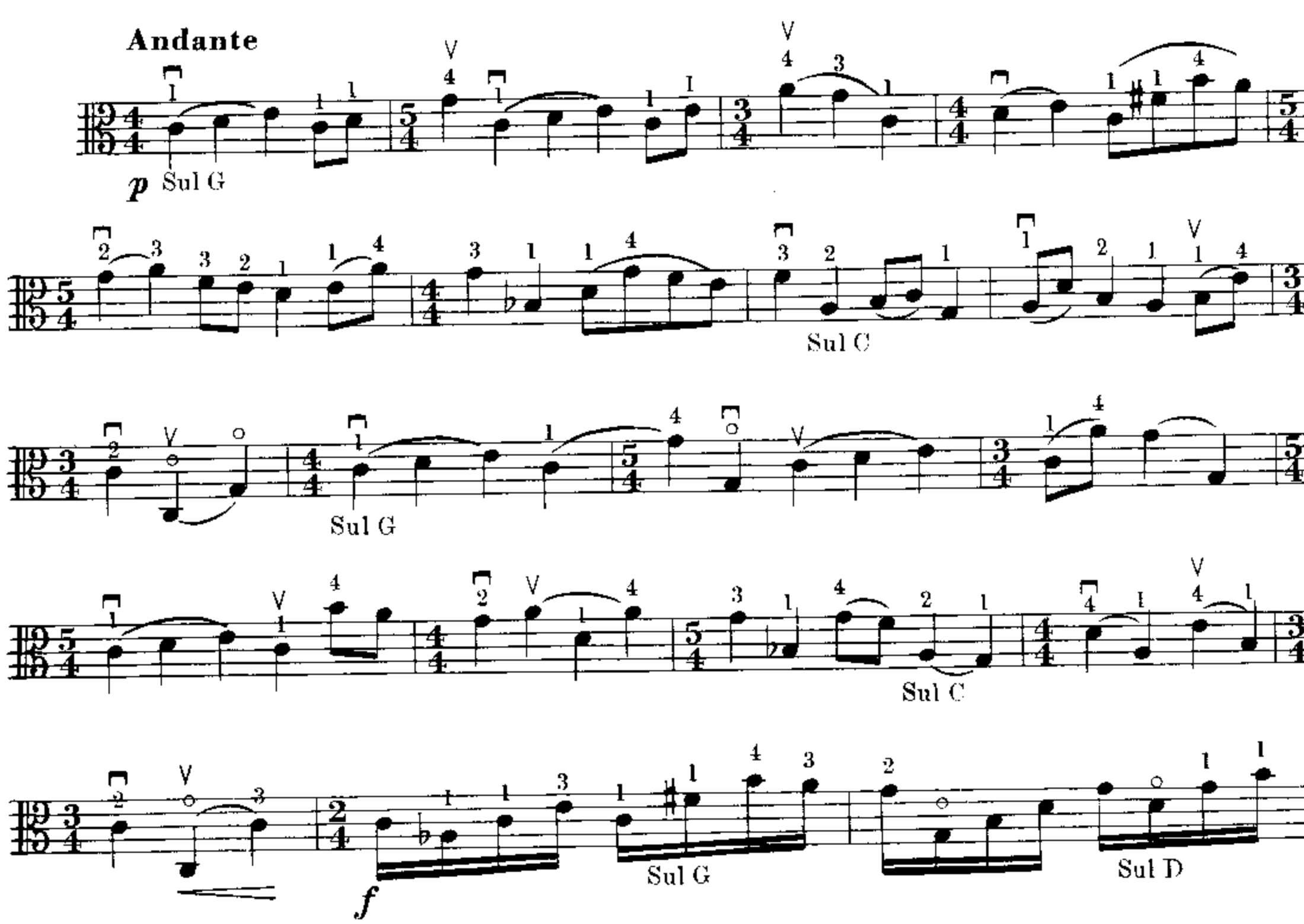

Z. 1083

espr.

f

Sul G Sul D Sul A

Sul G Sul D

Sul G Sul C

p Sul G

Sul D Sul G Sul A

Sul G Sul C

Sul G

Sul D Sul C Sul A Sul G Sul A

2. Gyakorlat

A következő skálatanulmány a hármashangzat felbontások már ismert ujjrendje mellett az ún. nyújtott ujjrendű fekvésváltások beidegzését szolgálja. A nyújtott ujjrend célja a fekvések közötti ugrásos fekvésváltás szükségszerinti kiküszöbölése. Nagymértékben segítséget nyújthat ahhoz, hogy a hangok egymással való összekötésének módját a zenei szükségesség irányítsa és szabályozza.

A gyakorlat azt kívánja felismertetni a játékossal, mely esetben kívánatos és lehetséges a már ismert hármashangzatfelbontásos, a nyújtott- és az üres húrral kombinált ujjrend által megoldott fekvésváltás.

Übung Nr. 2.

Die nun folgende Skalenstudie behandelt nebst den bereits bekannten Fingersätzen der Dreiklangzerlegungen die Innervierung der sog. Lagenwechsel mit gestreckten Fingersätzen. Der gestreckte Fingersatz bezweckt womöglich die Vermeidung des sprunghaften Lagenwechsels und kann in bedeutendem Masse dazu behilflich sein, dass die Art und Weise der Tonverbindungen von den musikalischen Erfordernissen bestimmt und geregelt wird.

Diese Übung soll dem Spieler die Erkenntnis dessen vermitteln, wann und in welchem Falle die Lösung des Lagenwechsels durch den bereits bekannten Fingersatz der Dreiklangzerlegung, wann mit gestrecktem Fingersatz der Dreiklangzerlegung, wann mit gestreckten Fingersatz, und wann durch den mit einer leeren Saite kombinierten Fingersatz wünschenswert und möglich erscheint.

Exercise 2.

In addition to training of broken triads with the familiar fingering, this scale exercise aims at achieving security in the kind of position change which involves the so-called stretched fingering. The purpose of this method is to eliminate the necessity of skipping from one position to the other.

It may greatly help to obtain that musical considerations should determine and guide the mode of connecting, tones.

This exercise is designed to demonstrate the various cases in which such changes of position, viz. whether the already familiar broken triads, or stretched fingering, or fingering combined with open strings respectively should be performed and applied.

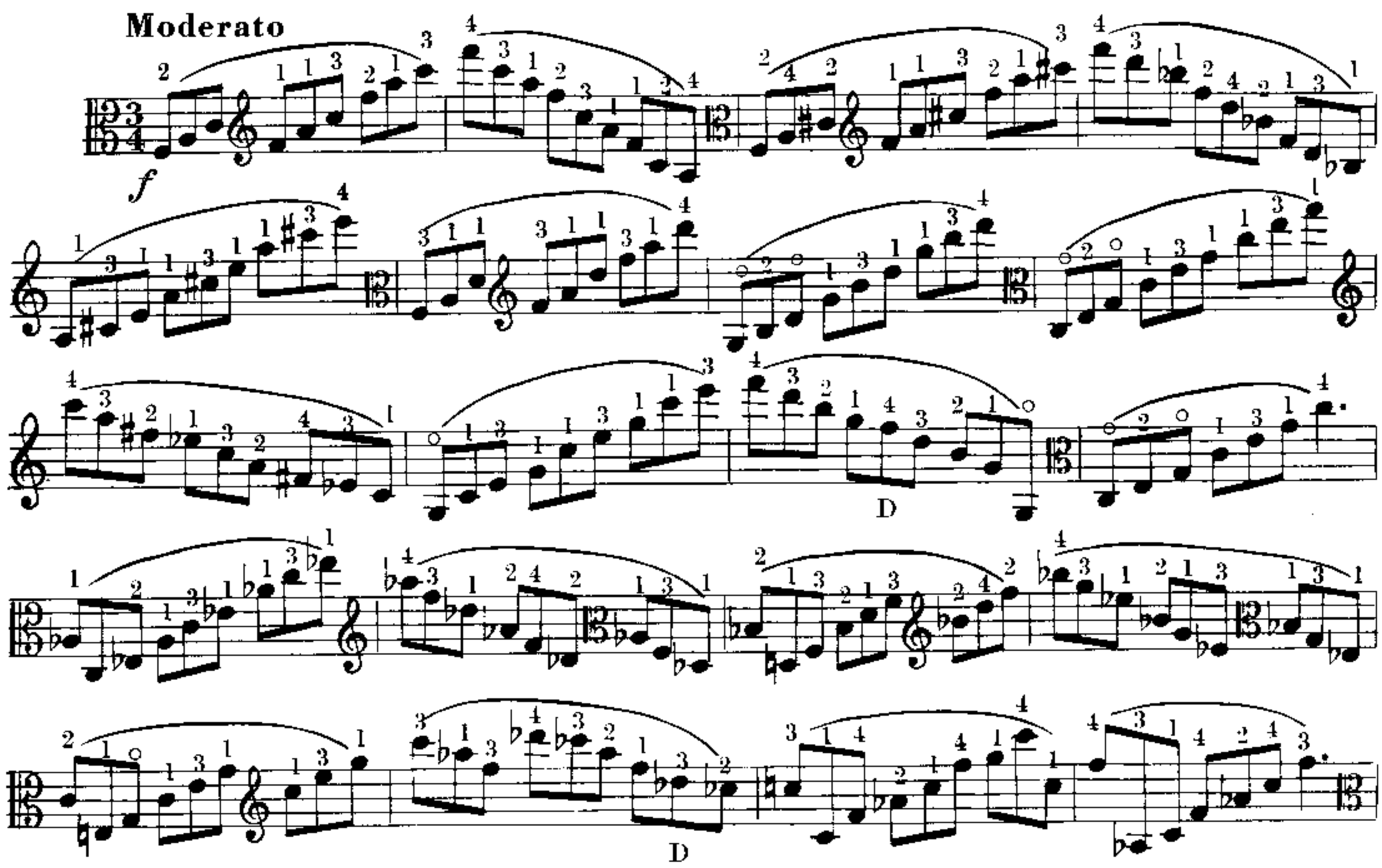

D

D

D

Sul D

Sul A

3. Gyakorlat

A harmadik gyakorlatban ismét bővül a fekvésváltási lehetőségek sora. A nyújtott ujjrend és az üres húr segítsége mellett az egymástól félhang távolságra eső hangok által adott azonos ujjal való fekvésváltás kihasználására, a gyakorlat második felében pedig az egymástól nagyobb távolságra eső hangok támasz nélküli, ugrásos összekapcsolására ad tanulmányi anyagot.

Übung Nr. 3.

Die dritte Übung zeigt weitere Möglichkeiten des Lagenwechsels. Nebst den Lösungen mit gestrecktem Fingersatz und dem mit einer leeren Saite kombinierten Fingersatz bringt der erste Teil der Übung die Durchführung des Lagenwechsels, mit ein und demselben Finger bei zwei, voneinander auf Halbton-Entfernung liegenden Tönen, der zweite Teil hingegen bietet Studienmaterial zum Erlernen der ohne Stütze sprunghaft durchgeführten Verbindung von zwei, voneinander, auf grössere Entfernung liegenden Tönen.

Exercise 3.

This exercise includes an additional case requiring change of position. Besides the method of stretched fingering and the aid of open string, it provides for the training of changes executed with the same finger in case of a semitone distance. Its second part furnishes material for the training of connecting notes by unsupported skips at greater intervals.

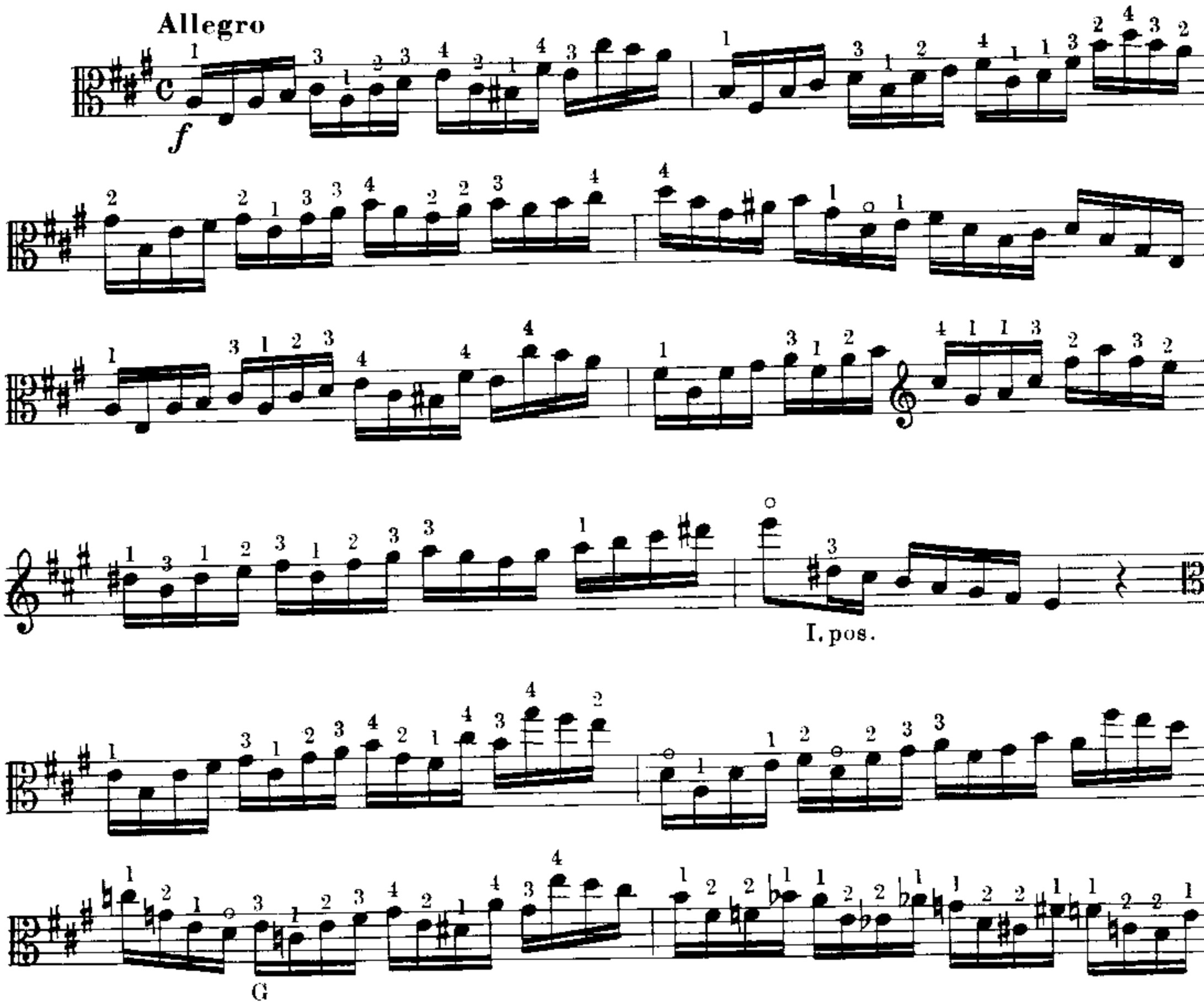

D

V. pos.

D

D

4. Gyakorlat

Az összes eddig tárgyalt fekvésváltási módok gyakorlása mellett az egyik alapvetően fontos kettősfogásnak, az oktávjátéknak az úgynevezett kvintfogással való megoldását mutatja be a következő tanulmány.

Lényege: tiszta oktávot olymódon intonálunk, hogy az alaphangra azonos ujjal kvintet fogunk és erre a kvintre az alapfogásoknál már beidegzett tiszta kvartot intonálunk.

A gyakorlat détachéval és vetett vonással egyaránt gyakorlandó.

Übung Nr. 4.

Die folgende Übung behandelt ausser allen, bisher erlernten Arten des Lagenwechsels nun eine grundlegend wichtige Form der Doppelgriffe, u. zw. die mit sog. Quintengriffe durchgeführte Lösung des Oktavenspieles.

Das Wesentliche dabei ist: reine Oktaven werden so gespielt, dass man auf den Grundton mit ein und demselben Finger eine Quint greift und auf diese Quint die bereits bei den Grundgriffen erlernte reine Quart intoniert.

Die Studie ist gleicherweise mit détaché und mit geworfenem Bogenstrich zu üben.

Exercise 4.

In addition to all the various kinds of changes discussed hitherto, this exercise demonstrates the supremely important case of octaves achieved by fifth stopping. Essentially this refers to performing perfect octaves by placing the same finger on the fifth of the initial note and producing a fourth over the fifth by means of the method already acquired at practising, the basic positions. This exercise should also be practised with détaché and jeté bowings.

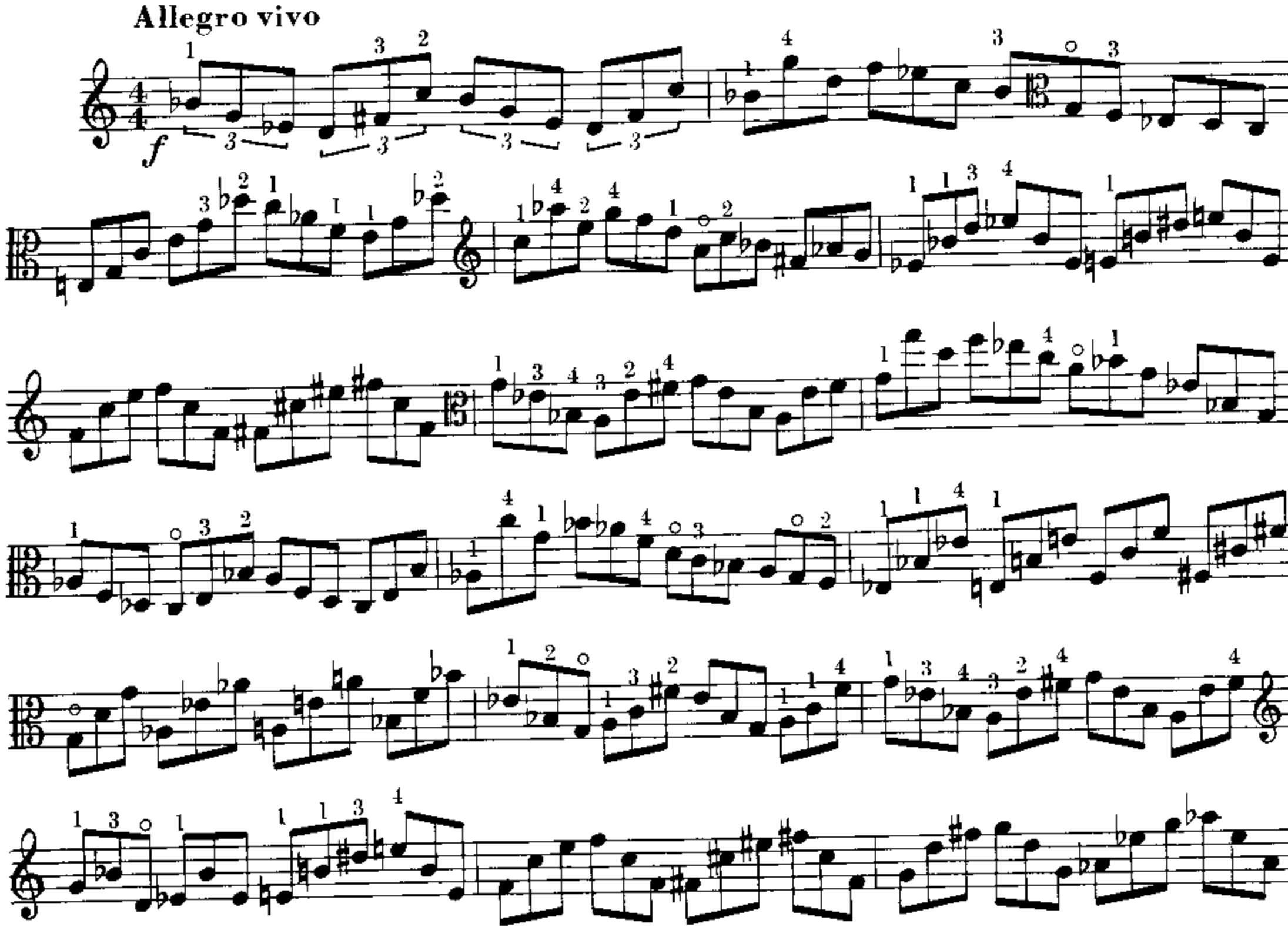

5. Gyakorlat

A következő gyakorlat két részes. Az első rész célja a tiszta tercjáték beidegzése.

A második rész már harmóniai és technikai szempontból is sokkal nehezebb feladatot ró a játékosra. A triolánként változó harmóniák a figyelem elevenségének és a fül azonnali áthangolásának fürgesége próbája és egyben fejlesztője.

További problémát jelentenek a decimajáték és az ugrásos oktávmenetek megoldásai. Az egész gyakorlatot vetett vonással kell játszani.

Übung Nr. 5.

Diese Übung ist zweiteilig. Der erste Teil bezweckt die Innervierung des Spiels von reinen Terzen.

Der Inhalt des zweiten Teiles stellt den Spieler in harmonischer, wie auch in technischer Hinsicht vor viel schwierigere Aufgaben. Die mit jeder Triole wechselnd gestalteten Harmonien sind ein Prüfstein für intensiv-lebhafte Aufmerksamkeit und für das sofortige Einstellungs- und Reaktionsvermögen des Gehörs und fördern zugleich die Entwicklung dieser zwei wichtigen Eigenschaften.

Weitere Probleme bedeuten die Lösung des Dezimenspiels und der sprunghaften Oktavengänge. Die ganze Übung ist mit geworfenem Bogenstrich zu spielen.

Exercise 5.

This exercise consists of two parts. The first aims at acquiring perfection in performing thirds. The second is much more demanding in respect of clearness in both harmony and technique. The harmonies that change with each triplet are thus retaining the student's attention and contributing to the development of his aural imagination and alertness.

Additional problems to be solved are the performance of tenths and octave passages obtained by skips. The entire exercise is to be played with jeté bowing.

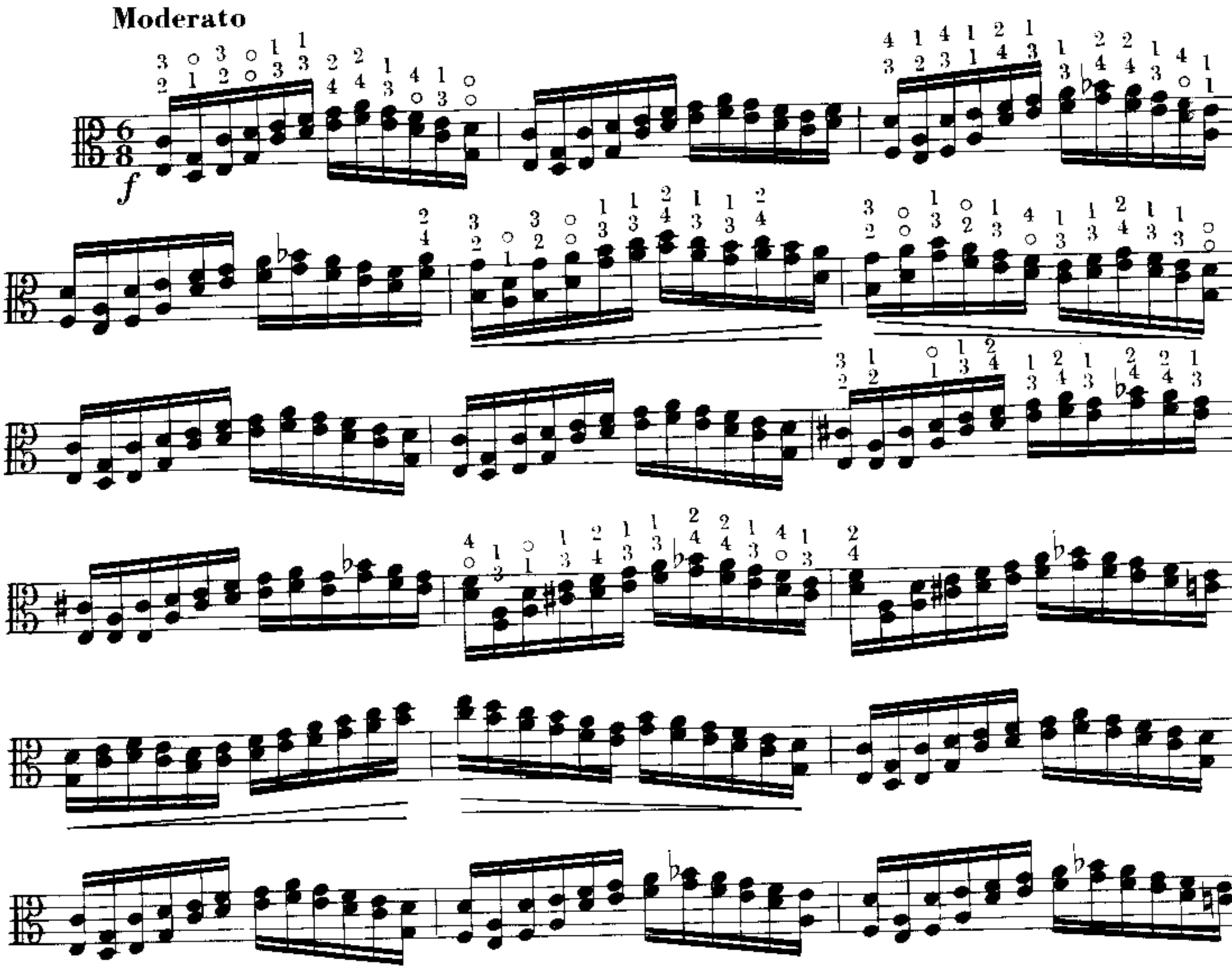

ff

f

p

6. Gyakorlat

Gyakorlatunk első része a terc- és decimajáték további beidegzését szolgálja. Második részében a nyújtott ujjrend és az üres húr segítségével történő távolabbi fekvésváltások megoldását célozza a már ismert elvek alapján. Új szempont a támasznélküli fekvésváltás gyakorlása.

A nyolcadok vetett vonással, a tizenhatodok és a szextolás második rész détaché játszandó.

Übung Nr. 6.

Der erste Teil dieser Übung soll dem Spieler zur weiteren Perfektionierung im Terzen- und Dezimenspiel dienen. Der zweite Teil behandelt die auf Grund bereits bekannter Prinzipien mit gestrecktem Fingersatz und mit Hilfe einer leeren Saite durchgeführten Lösungen der entfernteren Lagenwechsel.

Einen neuen Gesichtspunkt bedeutet das Üben des ohne Stütze gespielten Lagenwechsels.

Die Achtel sind mit geworfenem Bogenstrich, die Sechzehntel und der zweite Teil mit den Sextolen sind détaché zu spielen.

Exercise 6.

The first part of this exercise is designed as a further drill of passages involving thirds and tenths. The second part aims at practising changes of position at a more distant interval, partly with the help of stretched fingering and partly by involving open strings, according to already familiar schemes. A new aspect is here the practising of position change without any support.

The quavers are to be executed with jeté bowing, whilst the semiquavers and the second part involving sextolets with détaché.

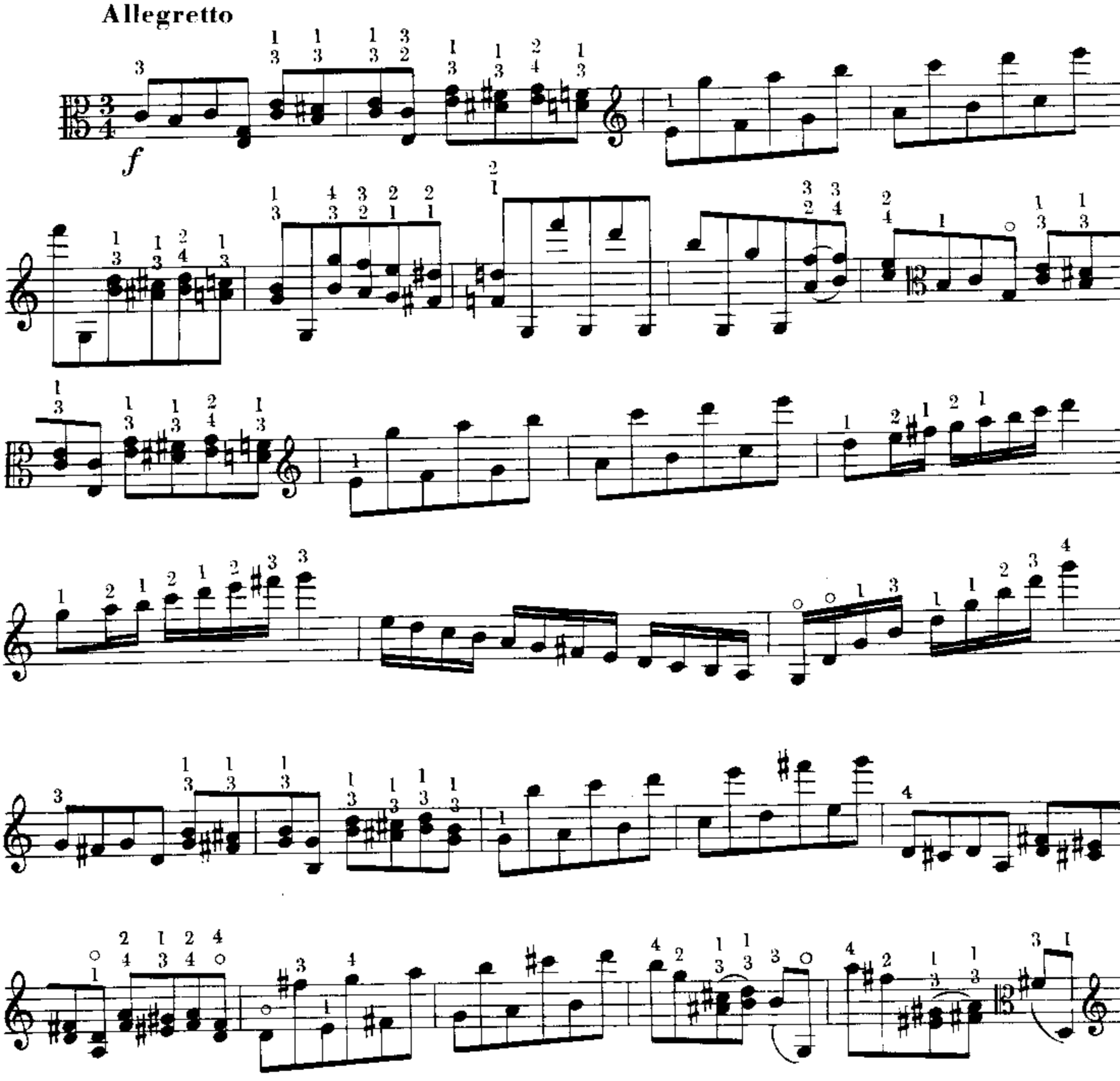

D A

D A D A

D G

7. Gyakorlat

Ez a gyakorlat az eddig felhasznált fekvésváltási módozatok összegezése. Újdonságot csak a tizenhat taktusból álló egyszerű terc- és szextmenetes középrész jelent, az idevonatkozó legegyszerűbb problémákkal.

Übung Nr. 7.

Diese Übung ist eine Zusammenfassung aller bisher benützten Arten des Lagenwechsels. Eine Neuheit bedeutet nur — mit den diesbezüglichen einfachsten Problemen — der aus sechzehn Takten bestehende, terzen- und sextenfreie mittlere Teil.

Exercise 7.

This exercise summarizes the various changes of position encountered so far. The only novelty consists of the sixteen-bars long middle section with its successions of simple thirds and sixths, and the fairly simple problems that are associated with it.

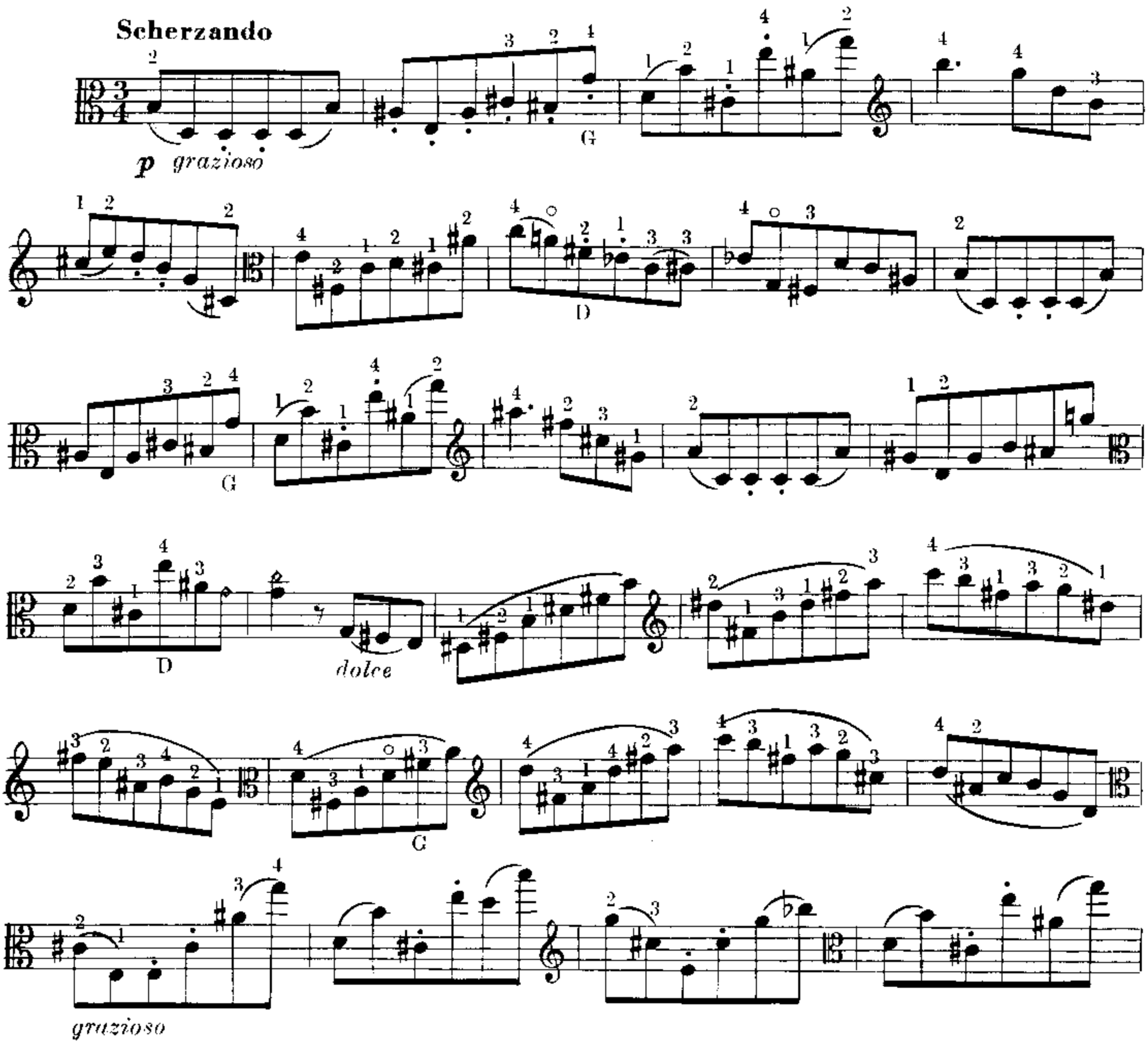

mf

p dolce

grazioso

8. Gyakorlat

A következő tanulmány is az eddigi fekvésváltási módozatok beidegzését célozza, váltakozó és szokatlan ritmusképletek gyakorlásával egybekötve.

Übung Nr. 8.

Die folgende Studie bezweckt ebenfalls die Innervierung der bisherigen Arten des Lagenwechsels, verbunden mit dem Üben von wechselnden und ungewohnten Rhythmus-Formeln.

Exercise 8.

This etude is again designed to familiarize the changes of position discussed so far, in association with varying and unusual rhythmic patterns.

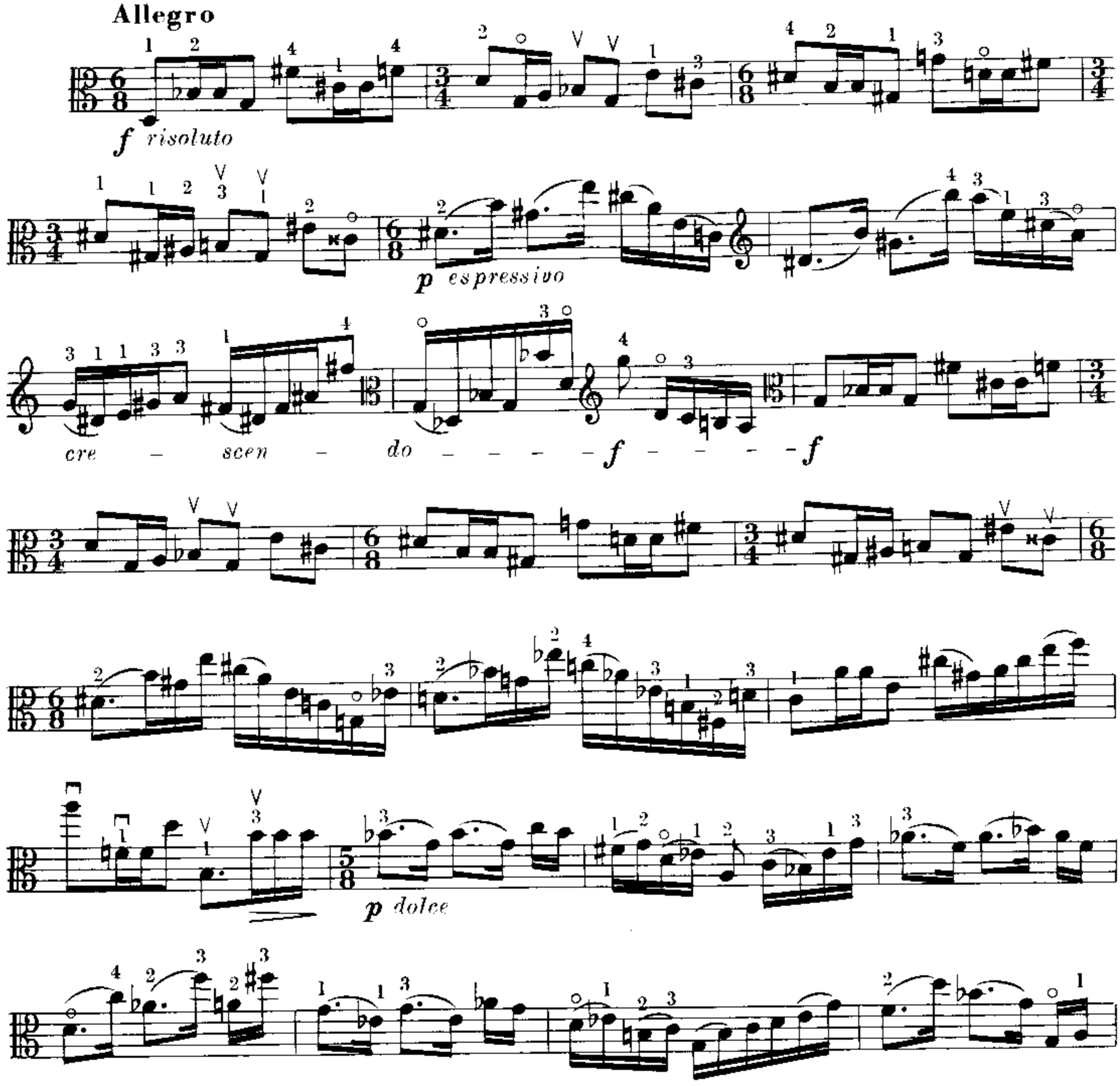

p

sub f

4 *detaché*

p dolce

p dolce *f risoluto* *p dolce*

f risoluto

cre – – – – – – scen – – – – – –

– do – – – – *f*

appassionato

9. Gyakorlat

A kilencedik, ún. egyhúros gyakorlat első részében a legkülönbözőbb fekvésváltási lehetőségeket gyakorolhatjuk. Külön felhivom a figyelmet az azonos ujjal történő portamentós fekvésváltás lehetőségére a második nyolc taktusban. A gyakorlat második része egyhúros hármashangzat-felbontások gyakorlását szolgálja.

Übung Nr. 9.

Im ersten Teil dieser sog. Übung auf einer Saite können die verschiedentlichsten Arten des Lagenwechsels gespielt werden. Besondere Aufmerksamkeit widme man der Möglichkeit des mit ein und demselben Finger durchzuführenden Portamento-Lagenwechsels in der zweiten Achttakt-Gruppe. Der zweite Teil der Studie enthält Übungen in Dreiklangzerlegungen auf einer Saite.

Exercise 9.

The first part of this so-called „one string" exercise presents an opportunity to practise a great variety of position changes. I would call the the student's particular attention to the portamento changes executed with the same finger as shown in the second eight-bar group. The second part of the exercise is designed to training broken triads on one string.

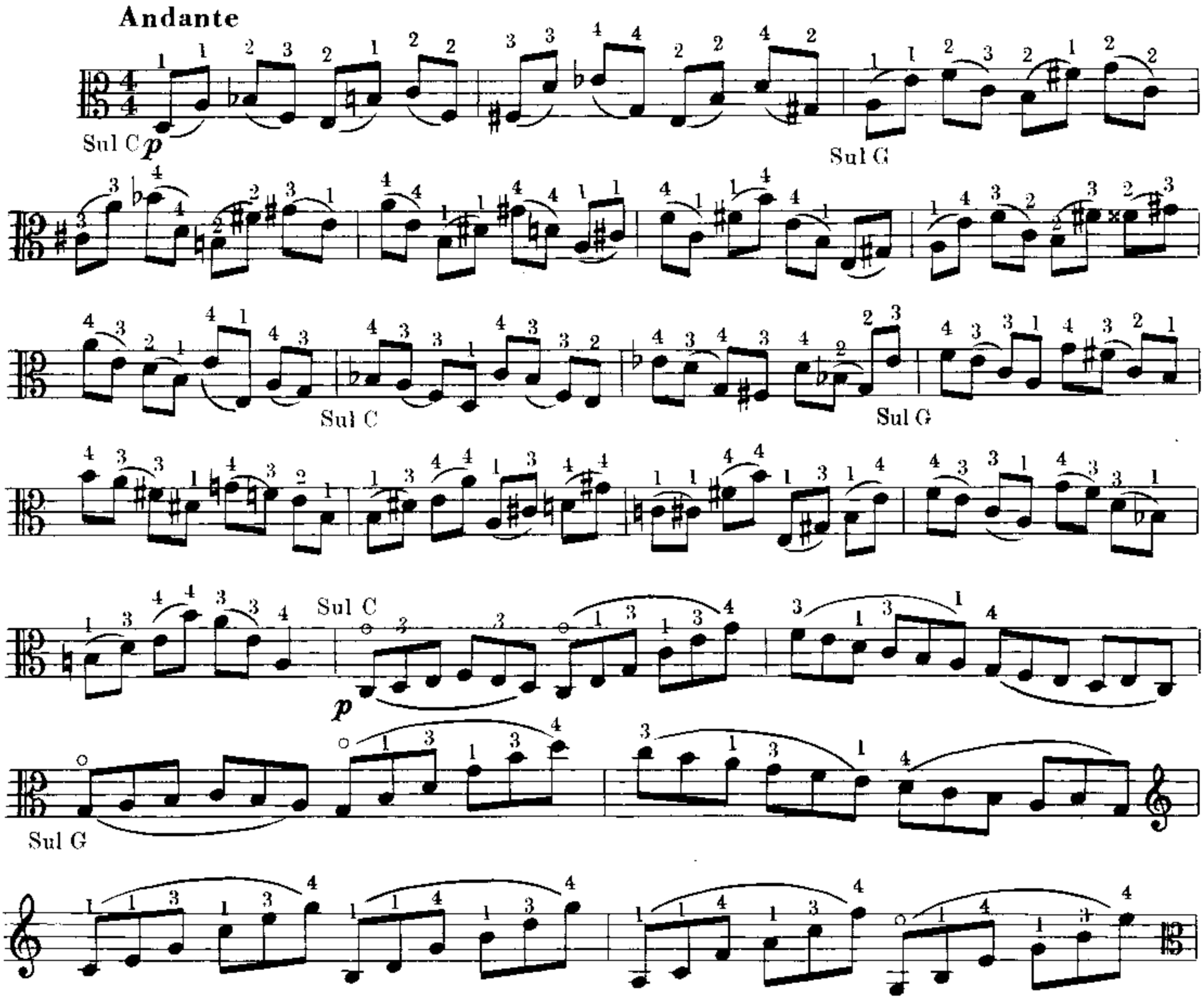

Sul C

Sul G

Sul C

Sul G

Sul C

Sul G

Sul C

Sul C

10. Gyakorlat

A következő tanulmány futó és kromatikus egyhúros skálákat gyakoroltat a játékossal.

Übung Nr. 10.

Diese Studie bietet dem Spieler Gelegenheit, Läufe und chromatische Tonleitern auf einer Saite zu spielen.

Exercise 10.

The purpose of this etude is to make the student practise plain and chromatic scales on one string.

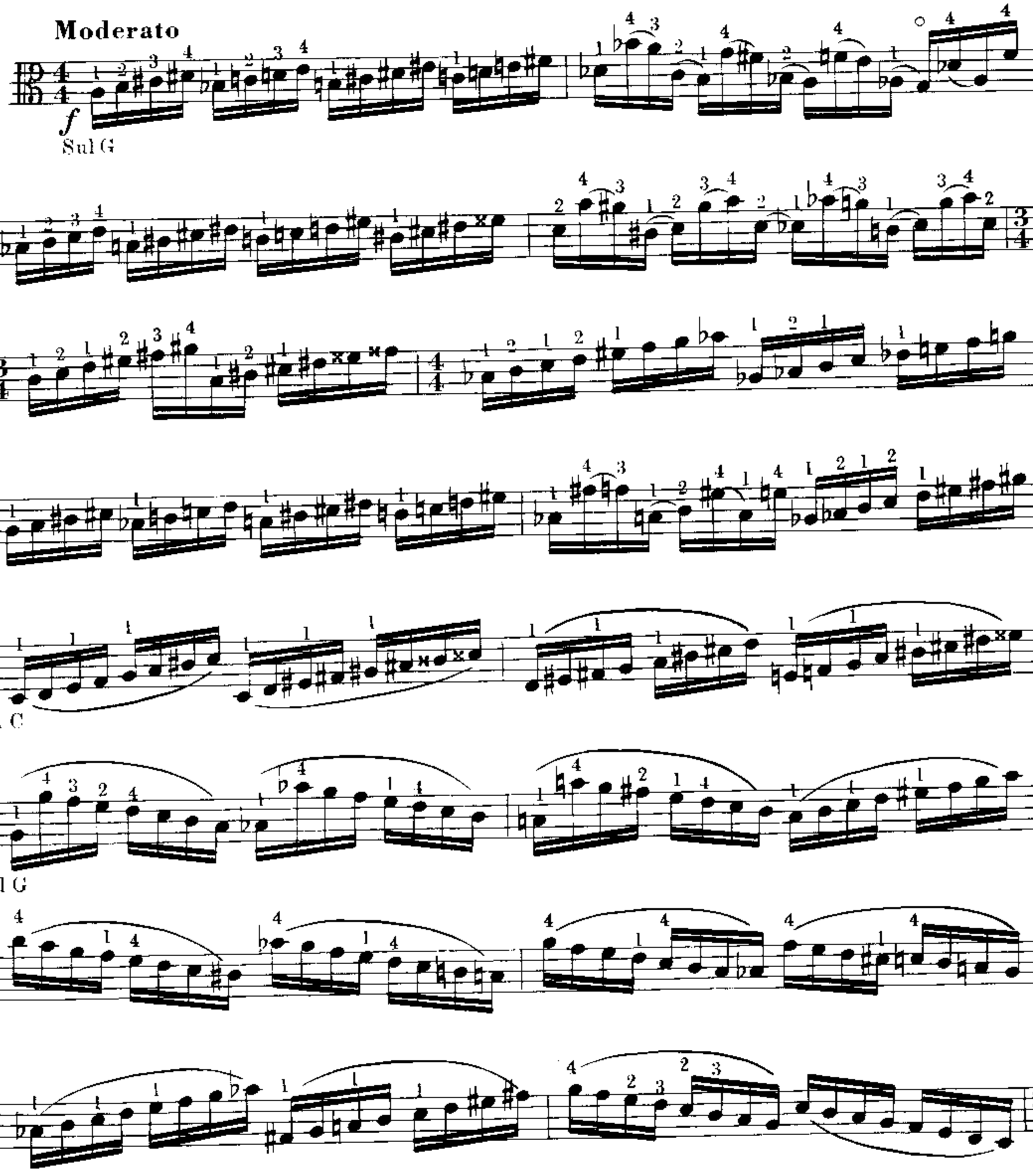

f

Sul D

Sul G

Sul D

A továbbiakban Ribáry Antal, Szervánszky Endre és Viski János tanulmányai következnek, melyek a gyakorlatokban található alapelvek praktikus alkalmazását mutatják be szabad kompozició keretében. Ezekben csak a legszükségesebb ujjrendi útmutatásokat közöltem, a továbbiakat az első tíz gyakorlat alapján a játékos az önálló ujjrendszerkesztés elsajátítása érdekében önmaga szerkessze meg.

Angeschlossen folgen nun Studien von A. Ribáry, E. Szervánszky und J. Viski, in denen die praktische Anwendung der in den Übungen kennengelernten Grundprinzipien bei freien Kompositionen dargestellt wird. In diesen sind nur die allernotwendigsten Hinweise für die Fingersätze angegeben, in weiterer Folge soll der Spieler selbst-um völlige Sicherheit und Selbständigkeit in der Bestimmung des Fingersatzes erlangen zu können — die notwendigen Fingersätze sich allein zusammenstellen.

Etudes by Antal Ribáry, Endre Szervánszky, and János Viski are found in the subsequent section. The basic principles introduced in the exercises are incorporated here in free compositions. In these pieces fingerings are indicated only at places where they are felt to be indispensable; in order that the ability to devise his own fingering should be developped, the student is requested to provide all others on the basis of the ten preceding etudes.

HÁROM ETÜD
DREI ETÜDEN — THREE ETUDES

1.

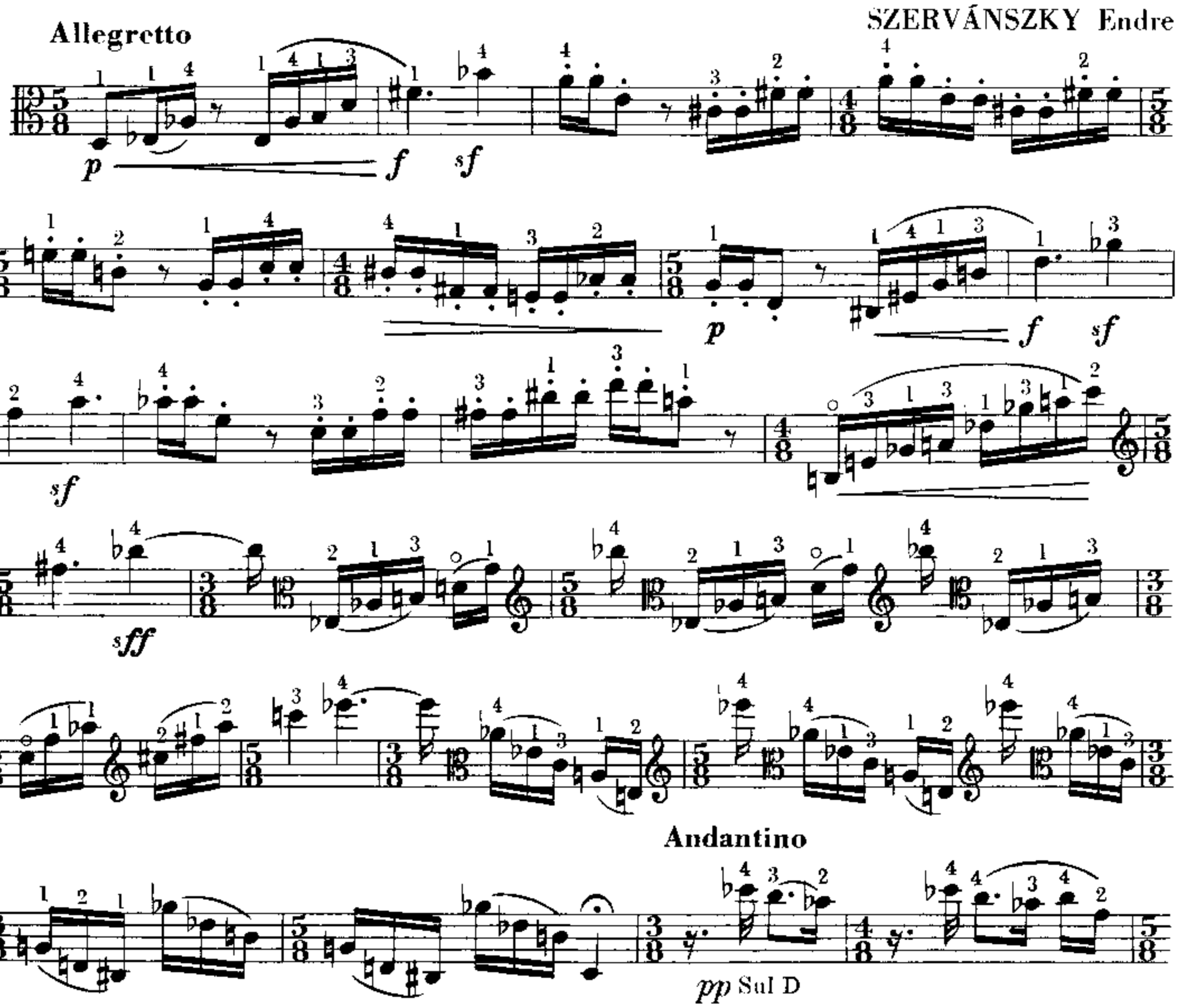

Tempo I

(pp)

Andantino

sub pp

Tempo I

Andantino

A

sub pp Sul D

I. Pos.

Tempo I

sff

sf

sf

p

f

sf

p

sf

p

sf

p

pp

2.

Allegro ma non troppo

p

p

dim.

pp

sempre ***pp***

f

Sul G

Sul G

pp

p

sempre p

f

ff

3.

Allegro

f (dètachè)

p

f

p

D

f

p

f

p

f

p

f (dètachè)

stacc.

p

f

p

f *sf*

(*f*) *sf*

sf

sf

sf

sf

sf

sf

sf

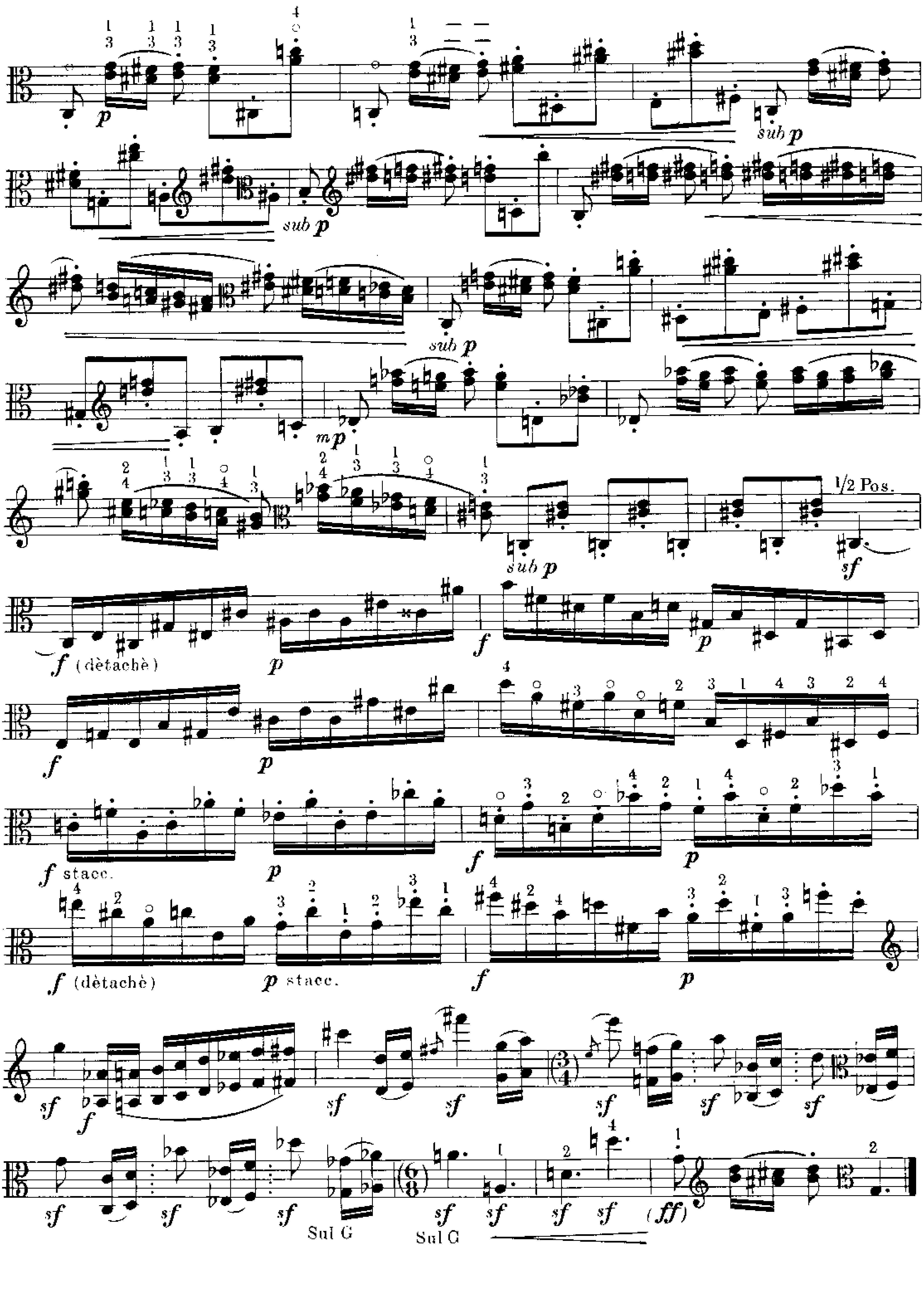
sub p
sub p
sub p
mp
sub p
1/2 Pos.
sf
f (dètachè)
f stacc.
f (dètachè)
p stacc.
Sul G
Sul G
(ff)

TECHNIKAI GYAKORLAT TECHNISCHE ÜBUNG

TECHNICAL EXERCISE

VISKI János

Allegro

f

p

cresc.

f

Vi-

p

cresc.

f

-de

1. *ff*

2. *Fine*

*) *p*

f *p* *f* *p*

f *p* *f* *p*

f

D.C. ul Fine

* A középrészt egyaránt gyakoroljuk decimafogásokkal és húrátugrással.

* *Der mittlere Teil soll gleicherweise mit Dezimengriffen und mit Übersprungen der Saiten geübt werden.*

* The middle section should be practised alike with tenth stops and by skipping the string.

HÁROM ETÜD
DREI ETÜDEN — THREE ETUDES

1.

BURLETTA

RIBÁRY Antal

Vivo scherzando ♩ = 92

mp (ma con suono)

mf

f

mf

mf

f *Fine*

L'istesso tempo

mp sul tasto

f ord.

dim.

p sul tasto

poco rall.

D.C. al Fine

2.

DALLAM ÉS PIZZICATO
MELODIE UND PIZZICATO — MELODY AND PIZZICATO

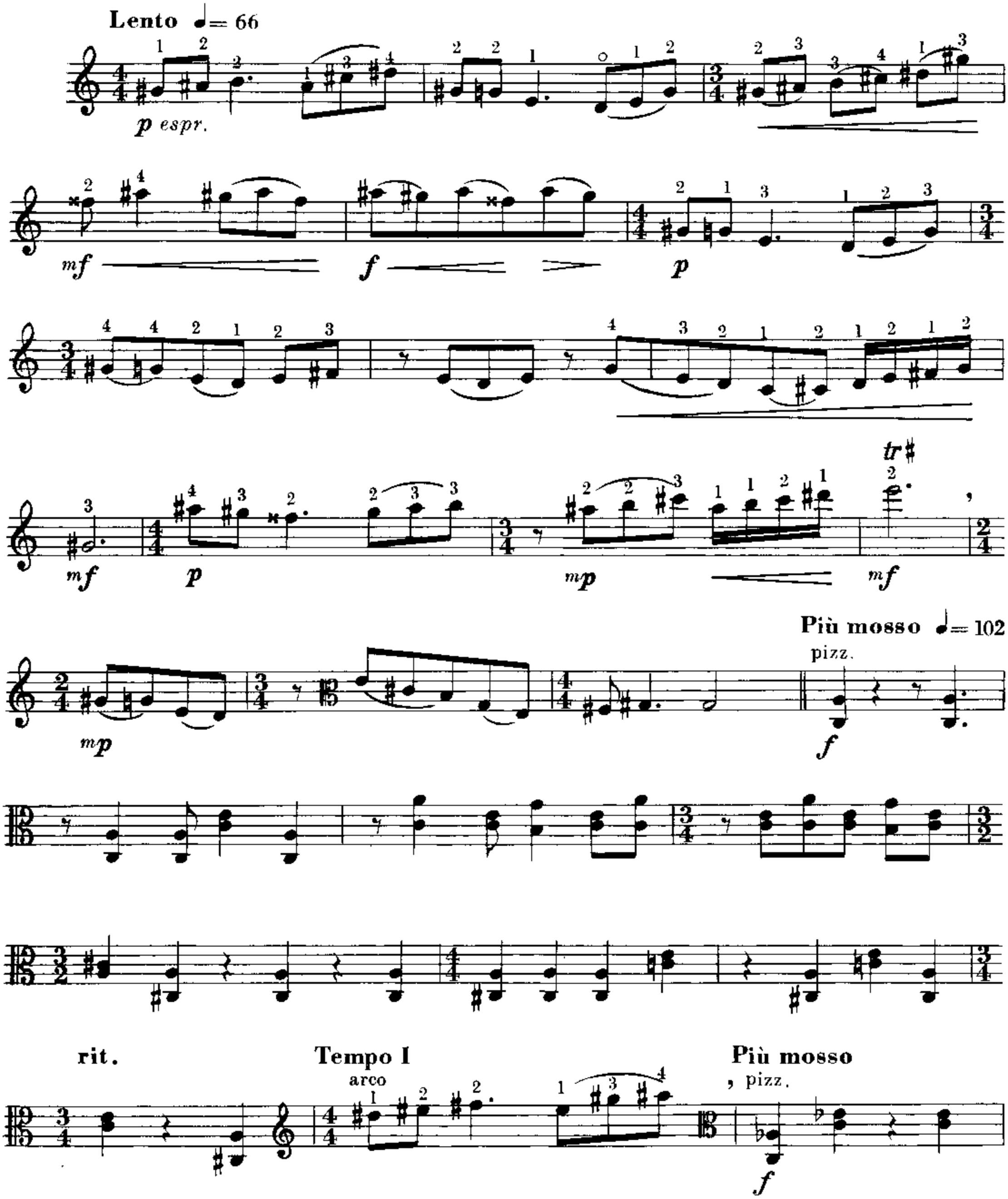

rit.

Tempo I

arco

p espr.

pizz.

arco

p espr.

f

p

mf

mf

p

mp

mf

Più mosso

pizz.

mp

f

allargando

arco

mp

3.

DANZA RUSTICA

Allegro (♩ = 142)

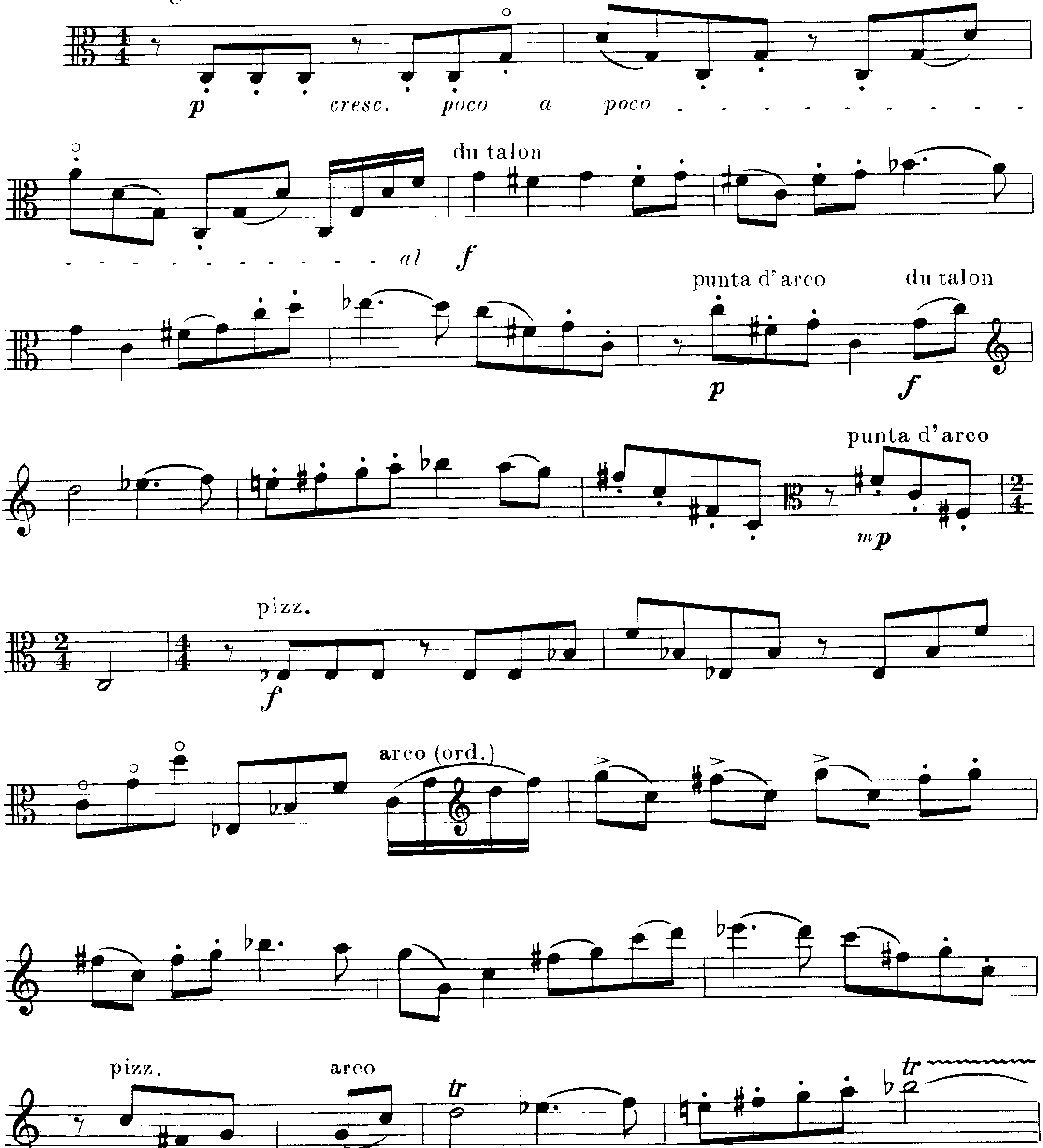

pizz.

arco

p *cresc. poco a poco al Fine*

Meno mosso ♩= 108

tr pizz. arco

f *Fine* *mp* *cantabile ed espr.*

p

mf

f

p

mf